

Οι εκτροφές που εφαρμόζουν βέλτιστες πρακτικές αναπτύσσουν υγιείς και ζωηρούς μόσχους παρέχοντας προσαρμοσμένη, ισορροπημένη διατροφή, σε ένα εμπλουτισμένο περιβάλλον που υποστηρίζει τις φυσιολογικές συμπεριφορές, και χρησιμοποιώντας στρατηγικές διαχείρισης που μειώνουν το στρες κατά τον απογαλακτισμό.

💡 Γιατί είναι σημαντικό;

Η καλή διατροφή παίζει καθοριστικό ρόλο στην υγεία, την ανάπτυξη και την παραγωγικότητα των μόσχων. Η διατροφική διαχείριση σε αυτό το στάδιο επηρεάζει την ανάπτυξη και τη σύνθεση της μικροχλωρίδας της μεγάλης κοιλίας και την ανάπτυξη υγιούς διατροφικής συμπεριφοράς. Η επένδυση στη βέλτιστη πρώιμη διατροφική διαχείριση θα προσφέρει μελλοντικά οφέλη σε κάθε εκτροφή γαλακτοπαραγωγών ζώων, με άμεση επίδραση στο επίπεδο γαλακτοπαραγωγής των αγελάδων σε όλη τη διάρκεια της ζωής τους.

Όλοι οι μόσχοι πρέπει να αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο για να διασφαλίζεται η ευζωία και η υγεία τους, ανεξάρτητα από την οικονομική τους αξία και το μελλοντικό προορισμό τους.

Ορθές πρακτικές

- ✓ Καθαρό πόσιμο νερό πρέπει να είναι πάντα διαθέσιμο κατά βούληση.

Ορθή διαχείριση του πρωτογάλακτος

- ✓ Για να διασφαλιστεί η επαρκής μεταφορά παθητικής ανοσίας, οι μόσχοι πρέπει να καταναλώνουν πρωτόγαλα σύμφωνα με τις ορθές και βέλτιστες πρακτικές, όπως περιγράφονται λεπτομερώς στο 📖 **Ενημερωτικό Δελτίο "Φροντίδα κατά την περιγεννητική περίοδο - Μόσχος"**
- ✓ Μετά τα πρώτα γεύματα πρωτογάλακτος, οι μόσχοι πρέπει να λαμβάνουν υψηλής ποιότητας πρωτόγαλα, μεταβατικό γάλα ή μίξη γάλακτος-πρωτογάλακτος για τουλάχιστον 4 ημέρες.
- ✓ Η ποσότητα του γάλακτος ή του πρωτογάλακτος που καταναλώθηκε πρέπει να ελέγχεται με ψηλάφηση της κοιλιάς του μόσχου και με έλεγχο του αντανακλαστικού θηλασμού. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στους αδύναμους ή ελλιποβαρείς μόσχους. Αυτή η πρακτική μπορεί να απαιτεί επιπλέον δαπάνη χρόνου ή ανθρώπινης παρέμβασης.
- ✓ Ο εξοπλισμός σίτισης (θηλές, μπιμπερό, κουβάδες, στομαχικοί καθετήρες) πρέπει να καθαρίζεται και να απολυμαίνεται μετά από κάθε χρήση και πάντα μεταξύ των μόσχων.

Ορθή διαχείριση της διατροφής- γενικά

- ✓ Μετά την περίοδο διατροφής με πρωτόγαλα, θα πρέπει να χορηγείται καθημερινά μια μέση ποσότητα γάλακτος όγκου ίσου με το 20% του σωματικού βάρους των μόσχων (π.χ. 10 λίτρα για μόσχο βάρους 50 κιλών), τουλάχιστον για τις πρώτες 6-8 εβδομάδες. Αυτό ενισχύει τον ρυθμό ανάπτυξης, την ανάπτυξη του γαστρεντερικού συστήματος και μειώνει το στρες κατά τον απογαλακτισμό. Στους θηλυκούς μόσχους, αυτή η πρακτική θα βελτιώσει παράλληλα την ανάπτυξη του μαστού, με αποτέλεσμα τη βελτίωση της μελλοντικής παραγωγικότητας.
- ✓ Κατά τη διάρκεια των πρώτων 2 εβδομάδων ζωής, οι μόσχοι γαλακτοπαραγωγής που εκτρέφονται σε κλειστούς χώρους αυξάνουν σταδιακά την κατανάλωση γάλακτος και φτάνουν σε επίπεδα 15 λίτρων/ημέρα, καταναλώνοντας έως και 5 λίτρα σε ένα γεύμα. Ο όγκος και οι ενεργειακές απαιτήσεις του σιτηρεσίου τους θα πρέπει να προσαρμόζονται καθώς τα ζώα μεγαλώνουν, ώστε να διασφαλίζονται τόσο οι διατροφικές ανάγκες όσο και το αίσθημα κορεσμού τους, το οποίο με τη σειρά του θα μειώσει τις ακατάλληλες συμπεριφορές θηλασμού.

- ✓ Οι μόσχοι που μεγαλώνουν με τις μητέρες τους, θηλάζουν συνήθως σε χρονικές περιόδους 8-11 λεπτών και καταναλώνουν 9-10 γεύματα την ημέρα σε ηλικία 4 εβδομάδων. Η διάρκεια και η συχνότητα των αλληλεπιδράσεων μειώνονται σταδιακά με την ηλικία. Οι περίοδοι θηλασμού διεγείρουν τη λειτουργία της οισοφαγικής αύλακας και τη δραστηριότητα των στοματικών κοιλιοτήτων, καθώς και την ικανοποίηση της ανάγκης τους για θηλασμό. Όταν οι μόσχοι δεν γαλουχούνται από τη μητέρα τους ή μια ανάδοχη αγελάδα, θα πρέπει να διατρέφονται με γάλα ή υποκατάστατο γάλακτος όσο το δυνατόν συχνότερα, με τουλάχιστον 2 γεύματα την ημέρα. Το μέγιστο μεσοδιάστημα μεταξύ των γευμάτων δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 12 ώρες, ενώ το ένα ημερήσιο γεύμα δεν είναι αποδεκτό για τους μόσχους, όπως ρυθμίζεται από την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2008/119.
- ✓ Όταν κρίνεται απαραίτητη η χορήγηση υποκατάστατου γάλακτος, αυτό πρέπει να είναι καλής ποιότητας, με περιεκτικότητα 25-28% σε ακατέργαστη πρωτεΐνη γάλακτος (οι φυτικής προέλευσης πρωτεΐνες δεν είναι κατάλληλες για τους νεαρούς μόσχοι) και 15-17% σε λίπος. Τα γεύματα πρέπει να χορηγούνται σε ζεστή θερμοκρασία (38-40°C). Η διατροφή με κρύο γάλα σε μόσχους ηλικίας κάτω των 8 εβδομάδων δεν είναι αποδεκτή.
- ✓ Για τη σίτιση των μόσχων με γάλα ή υποκατάστατα γάλακτος πρέπει να χρησιμοποιούνται μπουκάλια ή κουβάδες με θηλές. Οι θηλές θα πρέπει να παραμένουν με τους μόσχους για 20-30 λεπτά μετά τη σίτιση, για να μειωθεί ο αλληλοθηλασμός. Οι θηλές διεγείρουν την πρόσληψη γάλακτος, εκπληρώνουν την ανάγκη για θηλασμό και αποτρέπουν τον τυμπανισμό της μεγάλης κοιλίας.
- ✓ Η χορήγηση γευμάτων πρέπει να παρακολουθείται και να ενθαρρύνεται, ιδίως κατά την πρώτη εβδομάδα της ζωής. Οι μόσχοι θα πρέπει να μπορούν να έχουν πρόσβαση στο γάλα τοποθετώντας την κεφαλή τους, ώστε να θηλάζουν με φυσιολογικό τρόπο (χωρίς τον κίνδυνο να καταπιούν αέρα ή να καταπονήσουν υπερβολικά τον τράχηλο τους). Η σωστή χρήση της συσκευής σίτισης θα βοηθήσει στην εξασφάλιση επαρκούς πρόσληψης τροφής και καλής πέψης. Σε κάποιες περιπτώσεις, αυτό θα διασφαλίσει παράλληλα ότι ο μόσχος είναι σε θέση να διατραφεί κατά τη μεταφορά.
- ✓ Οι χονδροειδείς ζωοτροφές πρέπει να είναι διαθέσιμες στους μόσχους από την 1η ημέρα της ζωής τους. Θα πρέπει να είναι χαμηλής περιεκτικότητας σε λιγνίνη (πλούσιες σε σάκχαρα), σε μήκος κοπής τουλάχιστον 4 εκατοστών και να πέπτονται εύκολα από τον ανώριμο γαστρεντερικό σωλήνα. Οι κυτταρίνες ενθαρρύνουν τη συμπεριφορά αναζήτησης τροφής, διεγείρουν το μηρυκασμό και τη σιελόρροια, ενισχύουν την ανάπτυξη και το επιθυμητό pH της μεγάλης κοιλίας και της μικροχλωρίδας του εντέρου.
- ✓ Όλες οι ζωοτροφές πρέπει να διατηρούνται φρέσκες και απαλλαγμένες από επιμόλυνση από νερό ή κοπριά, ενώ το συμπληρωματικό νερό πρέπει να παρέχεται σε ξεχωριστούς κουβάδες.
- ✓ Οι μόσχοι πρέπει να λαμβάνουν μίγματα "εκκίνησης" (συμπυκνωμένες ζωοτροφές) κατά την πρώτη εβδομάδα της ζωής τους, ώστε να ενθαρρύνεται η κατανάλωση στερεάς τροφής. Αυτή θα πρέπει να αποτελείται από εύπεπτα συστατικά, να είναι καλής ποιότητας και επαρκής σε περιεκτικότητα πρωτεϊνών, ανόργανων συστατικών, βιταμινών και σιδήρου. Οι μόσχοι πρέπει να έχουν πρόσβαση κατά βούληση. Η τροφή θα πρέπει να αντικαθίσταται καθημερινά και τυχόν υπολείμματα να απορρίπτονται (ακόμη και αν φαίνεται αποδεκτή, μπορεί να μην είναι εύγευστη).

Ορθή διαχείριση του απογαλακτισμού

- ✓ Ο απογαλακτισμός πρέπει να είναι μια σταδιακή και χαμηλού στρες εμπειρία για το μόσχο. Μπορεί να πραγματοποιηθεί σε διάστημα τουλάχιστον 2 εβδομάδων, αυξάνοντας σταδιακά το χρόνο περιορισμένης πρόσβασης στο γάλα.
- ✓ Οι μόσχοι θα πρέπει να καταναλώνουν τουλάχιστον 1-1,5 kg συμπυκνωμένων ζωοτροφών καθημερινά (για τουλάχιστον 3 συνεχόμενες ημέρες) και να έχουν αναπτύξει το πεπτικό τους σύστημα πριν από τον απογαλακτισμό (διακοπή πρόσβασης στο γάλα). Έτσι διασφαλίζεται ότι έχουν επαρκή ενέργεια και μικροβιακές πρωτεΐνες για να διατηρήσουν την ανάπτυξη τους. Αυτό συμβαίνει συνήθως σε ηλικία 8-9 εβδομάδων και ο απογαλακτισμός δεν πρέπει να επιχειρείται πριν από αυτή την ηλικία. Ο όγκος της καταναλώμενης υγρής διατροφής μπορεί να επηρεάσει το χρόνο απογαλακτισμού και τα σιτηρέσια με υψηλή περιεκτικότητα σε στοιχεία γάλακτος μπορεί να οδηγήσουν σε απογαλακτισμό πιο κοντά στην ηλικία των 12 εβδομάδων. Μια κατάλληλη στρατηγική θα μπορούσε να είναι η μείωση της ποσότητας του γάλακτος κατά 25% σε ηλικία 4-5 εβδομάδων, ακολουθούμενη από άλλη μια μείωση κατά 25% όταν επιτευχθούν οι στόχοι πρόσληψης συμπυκνωμένων ζωοτροφών από το μόσχο.

Βέλτιστες πρακτικές

Βέλτιστη διαχείριση της διατροφής- γενικά

- ★ Όταν οι μόσχοι δεν γαλουχούνται από τη μητέρα τους ή μια ανάδοχη αγελάδα, οι εκμεταλλεύσεις που εφαρμόζουν βέλτιστες πρακτικές χορηγούν γάλα ή υποκατάστατο γάλακτος όσο το δυνατόν συχνότερα, σε τουλάχιστον 4 γεύματα/ημέρα. Το μεσοδιάστημα μεταξύ των γευμάτων δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 8 ώρες.

Βέλτιστη διαχείριση του απογαλακτισμού

- ★ Οι εκτροφές που εφαρμόζουν βέλτιστες πρακτικές απογαλακτίζουν τους μόσχους σε μεγαλύτερη ηλικία, π.χ. 12-17 αντί για 8 εβδομάδων, όταν η χωρητικότητα της μεγάλης κοιλίας τους είναι μεγαλύτερη, επιτρέποντας έτσι μεγαλύτερη πρόσληψη στερεών ζωοτροφών. Αυτή η πρακτική συμβάλλει στη μείωση του κινδύνου απώλειας βάρους μετά τον απογαλακτισμό.
- ★ Οι εκτροφές που εφαρμόζουν βέλτιστες πρακτικές απογαλακτίζουν τους μόσχους σταδιακά, επιτρέποντας έτσι τόσο την πεπτική όσο και τη συμπεριφορική προσαρμογή. Οι μόσχοι που εκτρέφονται σε συστήματα επαφής αγελάδας - μόσχου (ή κατά βούληση με αυτόματες ταΐστρες) είναι συνήθως περισσότερο εξαρτημένοι διατροφικά από το γάλα. Ο περιορισμός της γαλουχίας από την αγελάδα μπορεί να επιτευχθεί με τη χρήση περιφράξεων, που επιτρέπουν τη μερική κοινωνική επαφή, ή με τη χρήση καλυμμάτων του ακρορρινίου του μόσχου.
- ★ Οι εκτροφές που εφαρμόζουν βέλτιστες πρακτικές παρέχουν επιλογές ζωοτροφών για τους μόσχους στον απογαλακτισμό, οι οποίες είναι ευχάριστες στην κατανάλωση. Σε αυτές μπορεί να περιλαμβάνονται μικτοί βοσκότοποι ή μια ποικιλομορφία τύπων και μεγεθών ζωοτροφών κατάλληλων για κατανάλωση από νεαρούς μόσχους.

Ορθές πρακτικές

Βέλτιστες πρακτικές

Το περιβάλλον πρέπει να είναι καθαρό, ασφαλές και να παρέχει εύκολη πρόσβαση σε τροφή και νερό. Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στο **Ενημερωτικό Δελτίο για το περιβάλλον των μόσχων**

Ορθές πρακτικές

- ✓ Η συμπεριφορά των μόσχων πρέπει να παρακολουθείται τουλάχιστον δύο φορές την ημέρα, ιδανικά από το ίδιο άτομο. Αυτή περιλαμβάνει τα κίνητρα σίτισης (ταχύτητα κατάποσης, πρόσληψη γάλακτος, κατανάλωση τροφής, επισκέψεις στην ταΐστρα), το επίπεδο δραστηριότητάς τους, τον μυϊκό τους τόνο, τα αντανακλαστικά τους, την αναπνοή, τον χρόνο που δαπανούν σε κατάκλιση ή απομόνωση, τις κοινωνικές τους αλληλεπιδράσεις και τα συμπτώματα κωλότητας ή πόνου (ιδιαίτερα μετά από χειρουργικές επεμβάσεις όπως η αποκεράτωση). Η παρατήρηση της συμπεριφοράς είναι ένας χρήσιμος δείκτης τόσο της υγείας όσο και της ευζωίας.
- ✓ Ο απογαλακτισμός δεν πρέπει να συμπίπτει με άλλες στρεσογόνες καταστάσεις για τους μόσχους (π.χ. ομαδοποίηση, αλλαγή θέσης στην εκμετάλλευση, αποκεράτωση, ευνουχισμός ή μεταφορά). Εάν οι μόσχοι εμφανίσουν οποιοδήποτε σύμπτωμα ασθένειας, ο απογαλακτισμός θα πρέπει να καθυστερήσει έως ότου αναρρώσουν πλήρως. Ο απογαλακτισμός μπορεί να είναι μια στρεσογόνος εμπειρία, η οποία αποτελεί σημαντικό παράγοντα κινδύνου για την εκδήλωση νοσημάτων και επιδρά την κατανάλωση τροφής και την ανάπτυξη των μόσχων.

Για πρόσθετες ορθές και βέλτιστες πρακτικές για τη διαχείριση της υγείας των μόσχων, ανατρέξτε στο **Ενημερωτικό Δελτίο για την υγεία των μόσχων**

Ορθές πρακτικές

- ✓ Οι μόσχοι θα πρέπει να διατηρούνται με τη μητέρα τους για 24 ώρες μετά τον τοκετό, ώστε να μπορούν να επωφεληθούν από τη φυσική υποστήριξη και το πρωτόγαλα που παρέχει η μητέρα τους. Εξαιρέση αποτελεί η περίπτωση που υπάρχει γνωστός κίνδυνος μετάδοσης μολυσματικών ασθενειών. Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στο **Ενημερωτικό Δελτίο "Φροντίδα κατά την περιγεννητική περίοδο - Μόσχος"**.
- ✓ Οι μόσχοι θα πρέπει να ενθαρρύνονται να εργάζονται για την τροφή τους και να διατρέφονται συχνά, π.χ. με τη χρήση αχυροστρωμών. Η συχνή σίτιση προσφέρει εμπλουτισμό και υποστηρίζει την ανάπτυξη καλής πέψης.
- ✓ Όλοι οι μόσχοι πρέπει να έχουν πρόσβαση σε τροφή και νερό χωρίς ανταγωνισμό. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την εφαρμογή διαφόρων μέτρων: εξασφάλιση μιας πηγής σίτισης (κουβάς με θηλή, μπουκάλι) για κάθε μόσχος, χαμηλός αριθμός μόσχων που έχουν πρόσβαση σε κάθε αυτόματο τροφοδότη (βάσει των οδηγιών του κατασκευαστή), εξασφάλιση ελάχιστης απόστασης 35 cm ή ενός στερεού διαχωριστικού μεταξύ των πηγών σίτισης, εξασφάλιση ελεύθερης πρόσβασης σε χώρους αναπαραγωγής των μόσχων ή χρήση κλειστών ταϊστρών.

Βέλτιστες πρακτικές

- ★ Οι εκτροφές που εφαρμόζουν βέλτιστες πρακτικές επιτρέπουν τη γαλουχία των μόσχων από τη μητέρα τους ή την ανάδοχη αγελάδα. Ο αριθμός των μόσχων ανά ανάδοχη αγελάδα πρέπει να προσαρμόζεται στη γαλακτοπαραγωγή της αγελάδας και στη διάρκεια της περιόδου γαλουχίας (με βάση την προβλεπόμενη ηλικία απογαλακτισμού). Ο σταδιακός συμπεριφορικός απογαλακτισμός μπορεί να διαφοροποιηθεί από τον διατροφικό απογαλακτισμό για τη μείωση του στρες και δεν πρέπει να αρχίζει πριν από τις 12 εβδομάδες. Για περισσότερες πληροφορίες ανατρέξτε στο **Ενημερωτικό Δελτίο για τη συμπεριφορά των μόσχων**.

Σύνοψη

Εκτροφή

Η παροχή προσαρμοσμένης διατροφής για τους μόσχους από τη γέννηση τους θα βελτιστοποιήσει την ανάπτυξη τους και τις μελλοντικές τους αποδόσεις. Παράλληλα, εξασφαλίζει ότι ο χρόνος, η προσπάθεια και οι οικονομικοί πόροι επικεντρώνονται στα θετικά αποτελέσματα και όχι στην αντιμετώπιση επιπλοκών ή ασθενειών.

Μόσχοι

Η διατήρηση της επαφής με τη μητέρα τους (ή την ανάδοχη αγελάδα) και η ευκαιρία αλληλεπίδρασης με άλλους μόσχους θα βοηθήσει τους μόσχους να αναπτύξουν θετικές συμπεριφορές σίτισης, οι οποίες υποστηρίζουν το ανοσοποιητικό τους σύστημα και την υγεία τους.

Προσωπικό

Ο σχεδιασμός και η παρακολούθηση για τη διασφάλιση της υγείας των μόσχων, συμβάλλει στη μείωση του φόρτου εργασίας και παρέχει ευκαιρίες για θετικές αλληλεπιδράσεις μεταξύ ανθρώπου και ζώου.

Να είστε υπερήφανοι για όλες τις ορθές και βέλτιστες πρακτικές που εφαρμόζετε στην εκτροφή σας για την καλή διαβίωση των ζώων!

Care4Dairy.eu